

УДК 811.111:811.161.2]'25'373:33
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/30.212344>

Олена МІТИНА,
orcid.org/0000-0001-8732-2421
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської філології та перекладу
Одеського національного політехнічного університету
(Одеса, Україна) olenamitina@ukr.net

Лідія ШВЕЛІДЗЕ,
orcid.org/0000-0003-2291-5255
старший викладач кафедри мовної підготовки
Одеського державного університету внутрішніх справ
(Одеса, Україна) 908-7000@gmail.com

БЕЗЕКВІВАЛЕНТНІ ЕКОНОМІЧНІ ОДИНИЦІ АНГЛО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ: ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

Статтю присвячено вивченню одного з шляхів подолання безеквівалентності на рівні лексики економічної галузі.

Задля визначення оптимальних перекладацьких тактик подолання проблеми безеквівалентності варто проаналізувати особливості процесу адаптації новітніх англо-американських запозичень економічної терміносистеми та сприйняття їх носіями української мови.

Із лінгвістичних прийомів використано методикку зіставного вивчення тлумачних та двомовних словників, методикку класифікації та лексико-семантичного аналізу, метод інтроспекції та метод опитування. Розглянуто низку запозичених з англійської мови в українську економічних термінів, класифіковано та проаналізовано їх семантичні ознаки та способи запозичення. Виокремлено семантичні групи, серед яких – назви процесів, об'єктів та суб'єктів економічної діяльності. Проведено опитування носіїв української мови щодо обізнаності в галузі новітньої економічної термінології, англійської за походженням. Чинником, який враховувався під час опитування, було обрано володіння англійською мовою.

Саме цей чинник мав суттєвий вплив на обізнаність інформантів, які надали коректне тлумачення англійських термінів. Проте навіть серед інформантів, що вільно володіють англійською мовою, визначення термінів було приблизним, це свідчить про те, що вони орієнтувались на значення в англійській мові та намагались перекласти його в описовий спосіб. Решта опитуваних не змогли надати коректне тлумачення, незважаючи на те, що запропоновані терміни були частотними лексемами сучасного медіадискурсу.

Запозичення англійської економічної термінології видається найбільш поширеним засобом вирішення проблеми безеквівалентності під час перекладу економічної термінології з англійської мови українською, але не завжди є комунікативно виправданим, тому ще незрозуміле адресату в багатьох випадках. Переклад за допомогою опису є зрозумілим, оптимальним, але, які свідчать двомовні словники, перекладачі дедалі частіше обирають шлях прямого запозичення. Для деяких безеквівалентних одиниць краще надавати два варіанти перекладу, об'єднуючи пряме запозичення з додатковими коментарями. Отже, є необхідним під час перекладу з англійської мови українською надавати не тільки запозичений варіант терміна, але й додаткову інформацію, як-от: описове тлумачення, спеціальний коментар або український аналог.

Ключові слова: переклад, запозичення, безеквівалентність, економічна термінологія, лакунарність.

Olena MITINA,
orcid.org/0000-0001-8732-2421
Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of English Language and Translation
Odesa National Polytechnic University
(Odesa, Ukraine) olenamitina@ukr.net

Lidiia SHVELIDZE,
orcid.org/0000-0003-2291-5255
Senior Lecturer at the Language Training Department
Odesa State University of Internal Affairs
(Odesa, Ukraine) 908-7000@gmail.com

NON-EQUIVALENT ECONOMIC UNITS OF ENGLISH – UKRAINIAN TRANSLATION: WAYS OF OVERCOMING

The article deals with the study of one of the ways of overcoming the problem of non-equivalent units at the economic vocabulary level. In order to determine the optimal translation tactics for overcoming the problem with non-equivalent

units, to analyze the features of the adaptation process of the latest Anglo-American borrowings of the economic term system and their perception by native speakers of the Ukrainian language.

General scientific and linguistic: among linguistic techniques, a method of comparative study of defining and bilingual dictionaries, a classification method and lexical-semantic analysis, an introspection method and a survey method were used. A number of economic terms borrowed from the English language are considered, their semantic features and ways of borrowing are classified and analyzed. Semantic groups, among which are the names of processes, objects and subjects of economic activity, are distinguished.

It is this factor that had a significant impact on the awareness (competence) of the informants who provided the correct interpretation of English-language terms. However, even among the informants who are fluent in English, the definition of terms was approximate which indicates that they were guided by the meaning in the English language and tried to translate it in a descriptive way. The rest of the respondents could not provide correct interpretation, despite the fact that the proposed terms were frequency lexemes of the modern media discourse.

Borrowing of the English economic terminology seems to be the most common means of solving the problem of non-equivalency units in translating economic terminology from English into Ukrainian, but is not always communicatively justified, so, in many cases, it is still incomprehensible to the addressee. Descriptive translation is understandable, optimal, but, as bilingual dictionaries show, interpreters are increasingly choosing the path of direct borrowing. For some non-equivalent units, it is better to provide two translation options, combining direct borrowing with additional comments. Therefore, during the translation from English into Ukrainian it is necessary to provide not only a borrowed version of the term, but also some additional information, for example: descriptive interpretation, special commentary or Ukrainian version.

Key words: translation, lexical borrowings, non-equivalent units, lacunarity, economic terminology.

Постановка проблеми. Сучасний стан гуманітарної науки та об'єктивні умови реальності вимагають нового осмислення проблем, як вже давно відомих, так і актуальних для нового часу. І тому далеко не випадковий сплеск інтересу до того, що може стати перешкодою в міжкультурній комунікації, тобто в процесі спілкування представників різних національно-культурних співтовариств, у тому числі і діловій комунікації. Таким чином, безперечно актуальність цього дослідження, присвяченого проблемам перекладу економічних термінів як форми міжкультурної комунікації загалом та перекладу англійської економічної термінології в англо-українській комбінації мов зокрема. Численні наукові розвідки присвячені аналізу економічної термінології (Т. Пристайко, Т. Панько), в тому числі й у перекладацькому аспекті (Н. Ваванова, З. Зарипова, Л. Нелюбин). Проте варто зазначити, що залишаються недослідженими ще деякі суттєві особливості перекладу безеквівалентних одиниць економічної термінології. Саме тому ми приділили увагу відповідникам-запозиченням деяких англійських термінів в українській мові.

З усіх аспектів перекладу найважливішим є мовний аспект, тому що саме завдяки мові передається вся інформація, яка міститься в оригіналі. Без мови, зрозуміло, не було б самого перекладу. Оскільки в перекладі перекладач має справу з двома мовами, важливим видається усвідомлене знання ним усіх особливостей цільової мови порівняно з вихідною мовою, релевантне саме для перекладу. Цілком погоджуємося з думкою, що все (або майже все), що виражене однією мовою, можна, витративши певні зусилля, передати іншою мовою. Проте «мови розрізняються

не стільки тим, що за їх допомогою можна виразити, скільки тим, що за їх допомогою виражається порівняно легко» (Ch. Hockett).

Мета статті – проаналізувати особливості процесу адаптації англо-американських запозичень економічної терміносистеми, їх функціонування в повсякденному житті та сприйняття носіями української мови.

Матеріалом цього дослідження слугували економічні терміни, що зафіксовано в сучасних словниках англійської та української економічної термінології (*Економічний словник*; *Словник іншомовних слів для студентів економічного факультету*; *Dictionary of Economic Terms: Expanded and illustrated*) та двомовному словнику (Р. Яковенко).

Методи, які були використані в роботі, є загальнонауковими; методика, за допомогою яких отримані результати, – це перш за все методика зіставного вивчення текстів та двомовних словників, лексико-семантичного аналізу, метод інтроспекції та метод опитування.

Виклад основного матеріалу. Нині економічна діяльність розвивається стрімкими темпами. Це впливає майже на всі галузі людської діяльності, а також на багато факторів, які супроводжують наше життя. Не є винятком і мовна система. Сучасна економічна лексика розширює «територію» функціонування. Ми можемо говорити про те, що вона вже давно вийшла за межі звичайного вжитку – зони професійного спілкування. Багато лексем вже настільки увійшли в повсякденний обіг мовлення, що ми навіть не співвідносимо їх із галуззю економіки. Майже кожен знає, що таке *кредит*, *дефолт*, *інфляція*, *інотека*, *бюджет* та багато інших термінів.

Під впливом значних соціальних, політичних та економічних змін ще з 1990-х років українська мова активно поповнюється новими термінами ділової мови. Процес формування цієї метамови триває досі, супроводжуючись виходом економічної лексики за межі вузькопрофільного вживання. Економічна терміносистема української мови активно розвивається насамперед завдяки англійським термінам, які найчастіше різними способами запозичуються українською мовою. Теорія і практика перекладу, а також методика навчання іноземних мов знає безліч прикладів, коли поняття, виражене однією мовою, не має найменування іншою. Якщо зіставити факти різних мов, неважко переконатися, що нерідко лексична одиниця однієї мови не знаходить словникового еквівалента в іншій. Отже, ми маємо справу з тим, що у процесі перекладу англійських текстів економічної проблематики перекладач, стикаючись із відсутністю повного еквівалента економічного терміна в мові-меті, вдається до запозичення.

Багато вчених досліджували це питання, є різні погляди, тому й визначень терміна «лакуна», «безеквівалентна одиниця» багато (В. Белянин, Н. Ваванова, З. Зарипова, І. Марковіна, Л. Нелюбин). У сучасній лінгвістиці термін «лакуна» визначається як «національно-специфічний елемент культури, відсутність у лексичній системі мови слова для позначення того чи іншого поняття» (І. Марковіна). Основними ознаками лакуни можна вважати незрозумілість, незвичність (екзотичність), чужість (незнайомість).

Лакунарність виявляється майже у всіх мовах світу. Умови життя та побуту народу породжують поняття, принципово відсутні в носіїв інших мов. Тому в інших мовах не буде однослівних лексичних еквівалентів для їх передачі. Стосовно зіставлення лексичного складу мов тривалий час найчастіше використовувався термін «безеквівалентна лексика», яку детально вивчають протягом багатьох десятиліть представники різних областей мовознавства. Міжмовні лакуни виокремлюються тільки в межах порівнювальної пари мов за умовами їх контрастивного опису як випадки, в яких немає співвіднесення одиниці однієї мови з іншою (Белянин, 2003: 153). На думку В. П. Беляніна, лакунами називаються базові елементи національної специфіки лінгвокультурної спільноти, що ускладнюють розуміння деяких фрагментів текстів інокультурними реципієнтами (Белянин, 2003: 154). Існують інші найменування поняття «лакуна» (gap): випадкові пропуски в мовних моделях (random holes in patterns), темне місце в тексті, етоноейдема, близьке до нього поняття

«безеквівалентна лексика» (Белянин, 2003: 166).

Є багато класифікацій лакун, одну з яких розробила українська дослідниця О. О. Селіванова. Лакуни поділяються на системні та функціональні, або мовні і мовленнєві. Системні лакуни виявляються в мові, під час зіставлення різних рівнів мовної системи, а функціональні – в мовленні (Селіванова, 2008: 275–276).

Питання про так звані лакуни цікавить дедалі більше дослідників. За визначенням, що подане у Тлумачному перекладацькому словнику, «лакуни – відсутність лексичних еквівалентів у певній мові на позначення, переважно національних реалій, в іншій» (Нелюбин, 2003: 95). У тому ж словнику знаходимо визначення безеквівалентної лексики: «1. Лексичні одиниці (слова та стійкі словосполучення), які не мають ані повних, ані часткових еквівалентів серед лексичних одиниць іншої мови. Традиційно до безеквівалентної лексики зараховують слова-реалії, тимчасово безеквівалентні терміни, випадково безеквівалентні слова. 2. Слова вихідного тексту, що позначають місцеві явища, поняття, реалії, що не мають відповідників у мові перекладу (Нелюбин, 2003: 25). Як бачимо, доволі розпливчате визначення ускладнює розуміння того, яку саме лексику ми можемо вважати належною до лакун та як розмежувати поняття «лакуна» і «безеквівалентна лексика».

Проблема лакунарності стає перешкодою у створенні перекладу тексту, а отже, є однією з причин запозичення іноземних слів. У галузі економіки це явище ми спостерігаємо надзвичайно часто, тому актуальним для нас є питання, чи є залежність між видами запозичення та типами лакун у перекладацькій практиці.

Дослідниця З. М. Зарипова, проаналізувавши тексти, які містять економічну лексику, виокремила чотири групи лакун. До першої з них вона уналежнює такі лакуни, які не мають загальноживаного еквівалента в мові перекладу. Вони вимагають опису, який би розтлумачив їхнє значення. Друга група – це лакуни, які мають тлумачення у словнику, але потребують пояснення для їх адекватного розуміння. Ці лексеми схожі з лексемами з першої групи, проте, на відміну від них, мають словниковий переклад. До третьої групи дослідниця зараховує лексеми, які є зрозумілими для реципієнта, проте викликають труднощі під час перекладу через те, що не мають відповідного загальноживаного еквівалента в мові перекладу. Значення таких слів утворюється із суми значень його морфем. Зазвичай це складні слова, які мають два та більше коренів. Четверта група – це міжкультурні лакуни,

зафіксовані у словниках, проте такі, які не мають еквівалента в економічному дискурсі реципієнта. Таким чином, для адекватного розуміння вони також потребують пояснень та лінгвокраєзнавчого коментаря (Зарипова).

Взагалі галузь економічної діяльності характеризується високим рівнем універсальності. Спільність у розумінні економічних явищ завжди була запорукою успішного бізнес-співробітництва. Перекладачі впевнені, що приналежність до однієї професійної галузі полегшує розуміння між спеціалістами та розв'язання завдання перекладача – здійснення повноцінної комунікації. Однак насправді є ціла низка економічних термінів, семантика яких відрізняється в українській та англійській мовах. Н. В. Ваванова наводить зразки таких слів: наприклад, *mortgage* (Ваванова). Першим значенням у словнику подається *ипотека*. Проте під *ипотекою* в Україні розуміють кредит, який видають на отримання житла, в той час як у Великобританії чи США це скоріше банківський кредит, забезпеченням за яким виступає житло.

Кількість безеквівалентних одиниць в англійській економічній термінології та українській значно відрізняється. В українській мові їх набагато більше. Це пояснюється низкою причин. Основна з них – різниця в економічному, соціальному та політичному розвитку країн, а також те, що англійська є міжнародною мовою, більш поширеною, економічна термінологія якої є більш розвиненою.

Можна виокремити кілька груп безеквівалентних одиниць:

1) назви процесів та дій. Група понять, які позначають процеси та дії, є найбільшою. До цієї групи уналежнюємо такі слова, як *budgeting*, *factoring*, *salesdrive*;

2) назви об'єктів. Це такі слова, як *lease*, *ledger*, *quotation* тощо;

3) назви суб'єктів; група кількісно є значно меншою. Це такі лексеми, як *jobber*, *obligor*, *raider*.

Поділ за сферами функціонування економічних термінів є умовним. Зазвичай виокремлюють такі групи термінів:

- банківської діяльності (*ChargeBack*, *clearing*);
- фінансової діяльності (*budgeting*, *salvage*);
- бухгалтерії (*lookback*, *ledger*);
- менеджменту та маркетингу (*lease*, *leaflet*, *consulting*).

Для перекладу українською мовою безеквівалентних одиниць економічної термінології використовують різні методи та прийоми.

Найчастотнішими є описовий метод, метод прямого запозичення (транскрипція та транслітерація) та калькування. Переклад за допомогою

опису є зрозумілим, оптимальним, але дедалі більшого поширення набуває переклад шляхом прямого запозичення. Він набагато простіший, синтаксично не ускладнений, але при цьому може бути менш зрозумілим.

Для розв'язання проблеми міжкультурних або міжмовних лагун у галузі економічної міжнародної комунікації найбільш доречними способами можна вважати описовий переклад (заповнення) у вигляді перекладу-дефініції, перекладу-тлумачення чи перекладу з лінгвокраєзнавчим коментарем, а також використання відповідного еквівалента в мові перекладу (компенсація).

Як вже було зазначено, багато англо-американських економічних термінів уже вийшли за межі професійного дискурсу і увійшли в активний обіг носіїв мови завдяки процесам запозичення. Щоб з'ясувати ступінь засвоєння запозиченої економічної термінології, нами було проведено опитування серед тих, хто вільно володіє англійською мовою, та тих, хто не володіє. Обидві групи інформантів мали неекономічну освіту. Під час дослідження нами було відібрано 45 запозичень, які увійшли в систему української мови з англійської протягом останнього часу. Серед них ми обрали 7 лексем, які стали матеріалом для проведення опитування.

Респондентами виступили 35 осіб віком від 17 до 30 років. Їм було запропоновано пояснити значення таких економічних термінів: *дефолт*, *оф-шор*, *фрілансер*, *траст*, *трейдер*, *шоуінг*, *лізінг*. Метою опитування було виявити, наскільки зрозумілими є запозичені лексичні одиниці економічних понять, які часто вживаються під час перекладу, здійсненого прямим запозиченням шляхом транскрипції або часткової транслітерації з англійської мови.

Для того, щоб оцінити правильність розуміння термінів респондентами, спочатку надамо тлумачення деяких з них зі словників.

Оф-шор (англ. *off-shore*) – центр спільного підприємництва, що надає пільги лише з фінансово-кредитних операцій із закордонними партнерами в іноземній валюті (*Економічний словник*).

Фрілансер (англ. *freelancer*) – працівник, що виконує роботу без укладання довгострокового договору з роботодавцем; «вільний художник», позаштатний працівник, незалежний підрядник (*Економічний словник*).

Отже, найбільш відомим для усіх респондентів виявилось слово *трейдер*, у той час як більшість труднощів була пов'язана з поясненням лексем *шоуінг*, *лізінг*, *траст*, *оф-шор*. Лише 15% інформантів серед тих, хто не володів англійською мовою, знали значення цих лексем. 7% з тих, хто

володів англійською мовою, не змогли пояснити слова *лізінг*, на відміну від решти термінів, яку було розтлумачено. Проте навіть серед них визначення термінів було приблизним, що свідчить про те, що вони орієнтувались на значення в англійській мові та намагалися перекласти його в описовий спосіб.

Висновки. Результати опитування показали, що більшість інформантів є досить обізнаними у сфері економічної термінології. Однак розуміння ними значень окремих лексем є узагальненим та приблизним. Найбільш складними для тлумачення виявилися слова *оф-шор* та *шоуінг*, а найлегшими – *трейдер*, *фрілансер*. Це свідчить про те, що лексеми *трейдер* і *фрілансер* увійшли в мову вже досить давно, вийшли за межі професійної сфери та активно використовуються в повсякденному житті. У той час як лексеми *шоуінг*, *траст*, *оф-шор* та *лізінг* є порівняно новими, тому їхнє значення відоме лише людям, які володіють англійською мовою та певним чином знайомі з цими поняттями. Все це уможливорює висновок

про необхідність під час перекладу з англійської мови українською надавати не тільки запозичений варіант терміна, але й додаткову інформацію, як-от: описове тлумачення, спеціальний коментар або український аналог.

Переклад за допомогою опису є зрозумілим, оптимальним, але, як свідчать двомовні словники, перекладачі дедалі частіше обирають шлях прямого запозичення. Він набагато простіший, але іноді може бути менш зрозумілим. Для деяких безеквівалентних одиниць краще надавати два варіанти перекладу, об'єднуючи пряме запозичення з додатковими коментарями.

Сучасна українська економічна термінологія – неоднорідна система, яка не припиняє розвиватись. Тому є виправданим подальше її дослідження. На особливу увагу заслуговує дослідження мовної системи окремих напрямів економічної термінології, а саме: банківської, фінансової термінології, термінології менеджменту та соціальної та психологічної економіки тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белянин В. П. Психолінгвістика : Учебник. Москва : Флинта, 2003. 232 с.
2. Ваванова Н. В. Заполнение и компенсация лакун в экономическом дискурсе как переводческая проблема. URL: <http://www.nop-dipo.ru/ru/node/379>
3. Зарипова З. М. Лингвокультурная лакунарность в текстах экономической тематики и роль перевода в формировании лингвосоциокультурных компетенций студентов. URL: <https://www.kirgteu.com/filemanager/download/919/>
4. *Економічний словник / ред. Й. С. Завадський, Т. В. Осовська, О. О. Юшкевич.* URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR/EKONOMIC_SL_2006.pdf
5. Марковина И. Ю. Культура и текст. Введение в лакунологию : Учеб. пособие. Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2008. 144 с.
6. Нелюбин Л. Л. Толковый переводческий словарь. Москва : Флинта, 2003. 320 с.
7. Пристайко Т. С. Очерки по русской терминологии экономики и права : монография / за ред. Т. С. Пристайко, Е. А. Конопелькина, Э. В. Неженец. Дніпропетровськ : Нова ідеологія, 2011. 303 с.
8. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : напрями та проблеми : Підручник. Полтава : Довкілля-К, 2008. 712 с.
9. Словник іншомовних слів для студентів економічного факультету / за ред. Ю. О. Єщенко. Полтава : Довкілля-К, 2003. 33 с.
10. Панченко С. Термінологія в її історичному розвитку. *Вісник Держ.ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології».* 2000. Вип. № 402. С. 82–84.
11. Панько Т. Українське термінознавство : Підручник. Львів : Світ, 1999. 216 с.
12. Пастернак Г. Вплив іншомовних запозичень на формування економічно-правової термінології. *Південний архів: Філологічні науки : Збірник наук. праць / Херсонський держ. пед. унів. Херсон : Айлант, 2002. Вип. 14. С. 93–96.*
13. Яковенко Р. В. Тлумачний англо-український словник економічних термінів з елементами теорії та проблематики : Дидактичний довідник. Кіровоград : Видавець Лисенко В.Ф., 2015. 130 с.
14. Dictionary of Economic Terms: Expanded and illustrated. URL: https://www.academia.edu/37032738/Dictionary_of_Economic_Terms_Expanded_and_Illustrated.
15. Hockett Ch.F. Chinese versus English: an exploration of the Whorfian thesis. "Language and Culture", Chicago, 1954. Pp. 106–123.

REFERENCES

1. Belyanin V. P. Psycholinguistics. [Psycholinguistics]. Moskva: Flinta, 2003. 232 p. [in Russian].
2. Vavanova N. V. Zapolnenie i kompensaciya lakun v ekonomicheskom diskurse kak perevodcheskaya problema. [Filling and compensation of lacunes in economic discourse as a translation problem] URL: <http://www.nop-dipo.ru/ru/node/379> [in Russian].
3. Zaripova Z. M. Lingvokulturnaya lakunarnost' v tekstax ekonomicheskoy tematiki i rol' perevoda v formirovanii lingvosociokulturnyh kompetencij studentov. [Linguocultural lacunarity in economic texts and the role of translation in the formation of linguistic and sociocultural competencies of students]. 2020. URL: <https://www.kirgteu.com/filemanager/download/919/> [in Russian].

4. Ekonomichnyi slovnyk / za red. Y. S. Zavadskiy, T. V. Osovskaya, O. O. Yushkevych. [Economic Dictionary]. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR/EKONOMIC_SL_2006.pdf [in Ukrainian].
5. Markovina I. U. Kul'tura i tekst. Vvedenie v lakunologiyu. [Culture and text. Introduction to lacunology]. Moskva: GE'OTAR-Media, 2008. 144 p. [in Russian].
6. Nelyubin L. L. Tolkovy'j perevodcheskij slovar'. [Explanatory Translation Dictionary]. Moskva: Flinta, 2003. 320 p. [in Russian].
7. Pristajko T. S. Ocherki po ruskoj terminologii e'konomiki i prava : monografiya / za red. T. S. Pristajko, E. A. Konopel'kina, E. V. Nezhenecz. Dnipropetrovs'k : Nova ideologiya, 2011. 303 p. [in Russian].
8. Selivanova O. O. Suchasna linhvistyka: napriamy ta problemy. [Modern linguistics: directions and problems]. Poltava : Dovkillia-K, 2008. 712 p. [in Ukrainian].
9. Slovnyk inshomovnykh sliv dlia studentiv ekonomichnoho fakultetu /za red. Yu. O. Yeshchenko.[Dictionary of foreign words for students of the economic faculty]. Poltava: Dovkillia. K., 2003. 33 p. [in Ukrainian].
10. Panchenko S. Terminolohiia v yii istorychnomu rozvytku. [Terminology in its historical development]. Visnyk Derzh. un-tu "Lvivska politekhnikha". Seriia "Problemy ukrainskoi terminolohii". 2000. Vyp. № 402, pp. 82–84. [in Ukrainian].
11. Panko T. (1999) Ukrainske terminoznavstvo. [Ukrainian Terminology]. Lviv: Svit, 1999. 216 p. [in Ukrainian].
12. Pasternak H. (2002) Vplyv inshomovnykh zapozychen na formuvannia ekonomichno-pravovoi terminolohii. [The influence of foreign language borrowings on the formation of economic and legal terminology]. Pivdennyi arkhiv: Filolohichni nauky: Zb. nauk. prats / Khersonskiy derzh. ped. univ. Kherson: Ailant. Vyp. 14.2002. Pp. 93–96. [in Ukrainian].
13. Yakovenko R. V. Tlumachnyi anhlo-ukrainskyi slovnyk ekonomichnykh terminiv z elementamy teorii ta problematyky.[An explanatory English-Ukrainian dictionary of economic terms with elements of theory and problems]. Kirovohrad: Vydavets Lysenko V.F., 2015. 130 p. [in Ukrainian].
14. Dictionary of Economic Terms: Expanded and illustrated. URL: https://www.academia.edu/37032738/Dictionary_of_Economic_Terms_Expanded_and_Illustrated.
15. Hockett Ch.F. Chinese versus English: an exploration of the Whorfian thesis. "Language and Culture", Chicago, 1954. Pp. 106–123.